РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.

"СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

Всі листи, моні-ордери і чеки треба виписувати на „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.

"SVOBODA"
("LIBERTY")
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза — "SVOBODA" — Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXVI. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., субота, 14-го вересня 1918. Ч. 110. VOL. XXVI. JERSEY CITY, N. J., Saturday, September 14, 1918. No. 110.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІЙСКА РОЗПОЧАЛИ НАСТУП.

Німці опорожнюють Україну і переносять відти свої війска до Франції.

ПРОТИРЕВОЛЮЦІЯ В ПЕТРОҐРАДІ. — ЗАМОРДОВАНЄ БУВШОЇ ЦАРИЦІ І ЧОТИРОХ ЇЇ ДОЧОК

Крим проголосив свою независимість. - Німецький князь королем Фінляндії.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІЙСКА У ФРАНЦІЇ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on September 13, 1918 as required by the Act of October 6, 1917).

УСПІШНИЙ НАСТУП АМЕРИКАНСЬКИХ ВІЙСК.

8.000 Німців взято в полон.

ВАШИНҐТОН, 13. вересня. — Департамент війни одержав нині слідуючий урядовий звіт від генерала Першинґа;

„Американські війска розпочали при підмозі Французів на 15-милевім фронті на полудне від Ст. Міґель наступ.

„НАСТУП РОЗВИВАЄТЬ СЯ ДУЖЕ УСПІШНО. ДОСИ НАШІ ВІЙСКА ЗДОБУЛИ КІЛЬКА СІЛ І ВЗЯЛИ 8.000 НІМЕЦІВ В ПОЛОН.

„Наступ триває дальше. В деяких місцях посунули ся наші війска о 5 миль наперед".

ПЕРШИЙ НАСТУП АМЕРИКАНСЬКОЇ АРМІЇ.

Наступ відбуваєть ся під особистою командою ґен. Першинґа.

З АМЕРИКАНСЬКОЮ АРМІЄЮ У ФРАНЦІЇ, 12. вересня. **Перша американська офензива розпочала ся о год. 5-тій рано між ріками Мезою і Мозелию. Наступ був переведений першою американською армією під особистою командою ґен. Першинґа.**

Американці здобули 10 сіл і посунули ся на 15-милевім фронті о кілька миль наперед. В наступі бере участь значне число теників.

Французські війска помагають на лівім і правім крилі. Цілю наступу є в першій мірі змусити неприятеля до уступленя з висуненого боевого фронту коло Ст. Міґель на полудне від Вердену.

ТРАНСПОРТОВИЙ КОРАБЕЛЬ „ПЕРСИК" ТОРПЕДОВАНИЙ.

На покладі находило ся 2.800 Американців, всі виратувані.

ВАШИНҐТОН, 11. вересня. — Анґлійська адміралїція подала нині до міністерства маринарки вістку **про торпедоване корабля „Персика", який віз 2.800 Американців до Европи.**

Всіх жовнірів виратувано. Підводна лодка, яка торпедувала корабель, зістала правдоподібно затоплена.

В РОСІЇ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on September 13, 1918 as required by the Act of October 6, 1917).

СТРАШНА РІЗНЯ НА УЛИЦЯХ ПЕТРОГРАДУ.

Місто горить рівночасно в дванайцятьох місцях.

ВАШИНҐТОН, 11. вересня. — Телеграма від американського посольства з Християнії доносить на підставі достовірних вістий, **що Петроград горить в дванайцятьох місцях та що на улицях міста прийшло до страшної різні.**

Секретар Ленсінґ, подаючи до загального відома отсю вістку, додає, що телеграма не подає близшого виясненя, чи різня в Петрограді має характер зорганізованої протиреволюції, чи вона є може лише впливом загальної анархії. Також телеграма не подає близше, яку участь у сїй анархії беруть большевицькі власти.

Таку інформацію одержав департамент про останні події в Росії. Подібні вісти надійшли до департаменту також з другого жерела.

Задля браку подробиць тоді про тамошнє положенє щось певного сказати. Одно є певне, що положенє в Петрограді було вже від якогось часу дуже лихе. Большевики переводили масові арештованя і карали смертю без переслуханя і без осторожи провідників противних партий. Треба здогадувати ся, що строгі зарядженя большевиків викликали новий революційний рух та що анархія панує не лише в Петрограді, але вона обгорнула велику частину російських земель.

Селяни війшли до Петрограду.

ЛОНДОН, 12. вересня. — **Російські селяни, які недавно тому піднесли були ворохобню проти большевицького правительства, мали війти до Петрограду і получити ся з тою частию мешканців, які є невдоволені з режіму большевиків,** як се доносить телеграма з Копенгаген до „Сентрал Нюс Еджене".

На улицях міста прийшло до кровавої битви і в многих місцях міста вибухнув огонь.

Поголоска про здобуте Петрограду протиреволюціонерами.

КОПЕНГАГЕН, 12. вересня. Телеграми з Гельзінґфорсу доносять, що одержано там вісти **про здобуте Петрограду протиреволюціонерами.**

Большевицька преса домагаєть ся кровавої пімсти.

АМСТЕРДАМ, 12. вересня. **Большевицька „Красная Газета" домагаєть ся кровавої пімсти за замордоване большевицького комісаря, Мойсея Урицького, і за напад на премієра Леніна,** як се доносить нині одержані тут телеграми.

В артикулі, написанім під заголовком „Кров за кров", говорить ся: **„Ми змінимо наші серця на сталь і без милосердя будемо вбивати наших ворогів десятками і сотками. Убиймо їх тисячі за кров Леніна і Урицького".**

Троцький грозить спаленем Москви.

СТОКГОЛЬМ, 11. вересня. Місяць вересень буде правдоподібно сьвідком ще страшнійшого терору ніж були місяці липень і серпень. Опозицийні партії зискують на силі серед розпуки. Приневолені до самооборони люди підносять оруже проти терору так званих комісій для здавленя протиреволюції, які денно розстрілюють сотки своїх противників.

Большевицький міністер війни, Троцький, постановив, як здаєть ся, за всяку ціну задержати диктатуру в руках савета і не позволити її упасти через завелике милосердє.

Троцький заявив нераз у своїх промовах на зборах, що, коли би большевикам приходило зложити власть, найперше перемінили би Москву в купу попелу.

Всі члени царської родини вимордовані.

ЛОНДОН, 12. вересня. „Дейли Експрес" доносить, що одержав зовсім певну вістку **про замордоване большевиками бувшої цариці і чотирох царських дочок.**

„Також одержано вістку, — говорить ся дальше в телеграмі, — що на царицю-вдову (мати бувшого царя Николая II.), яка враз зі своєю дочкою і зятем князем Ольденбурським перебувала в Ялті на Кримі, червона сторожа зробила була недавно напад, хотячи убити всі трое. Моряки чорноморської фльоти прибили були одначе на ратунок і звели боротьбу зі жовнірами червоної сторожі.

„Боротьба тривала через два тижні. Червона сторожа мусіла остаточно уступити. Цариця-вдова находить ся в безпечнім місци".

Богато членів останнього царського кабінету покарано смертию.

ЛОНДОН, 11. вересня. — Перша лїста, яка подає імена осіб, покараних смертию за протиреволюційні змагання, обіймає 37 осіб. Між тими находить ся кілька членів останнього кабінету міністрів за панованя царя Николая II.

Російська бездротна телеграма, подаючи зміст звіту, як се оголосив міністер загр. справ, Чічерін, наводить між иншими отсі імена: **Алексій Хвостов і Г. Протопопов,** оба колишні міністри для внутрішних справ; **Щегловітов,** бувший міністер справедливости; **Маклаков; Востергов,** звісний провідник чорної сотні. Лїста наводить дальше імена ріжних инших бувших високих урядників і жандармів з часів царського режіму.

Убито 50 соціялістів-революціонерів.

СТОКГОЛЬМ, 12. вересня. **Большевицькі війска, розганяючи збори соціялістів-революціонерів, убили 50 і ранили 200 учасників зборів.**

Большевицькі міністри не чують ся безпечними.

АМСТЕРДАМ, 12. вересня. Саветське правительство видало приказ всім народним комісарам, щоби вони звертали увагу на свою особисту безпеку, як се доносить московська телеграма до „Райніше Вестфеліше Цайтунг". В приказі сказано, щоби комісарі уживали на улицях Петрограду або Москви сильно зоружених автомобілів.

1.000 Англійців у вязниці.

ЛОНДОН, 11. вересня. — **Що найменьше 1.000 Англійців находить ся тепер у вязницях в Петрограді і Москві,** як се доносить телеграма до „Дейли Експрес".

Большевицьке правительство мало загрозити, що вони будуть покарані смертию на случай якогось нового замаху на житє членів большевицького правительства.

Инша вістка доносить, що большевицьке правительство загрозило, що увязнені будуть держані по тюрмах яко закладники, доки большевицький посол в Англії, Літвінов, і його штаб не опустить безпечно Анґлїю.

Американський ґенеральний консуль у вязниці.

ВАШИНҐТОН, 11. вересня. — **Першу вістку про увязнене большевиками американського ґенерального консуля в Москві, Пула, одержано нині в департаменті загр. справ від кореспондента часописи „Ворлд".**

Вістка доносить, що Пула держать як полоненого під охороною сильної сторожі в будинку американського консуляту. Його обжалувано о співучасть в змові, щоби підкупити і перетягнути на сторону протиреволюції війска лотиські, які ставлять головну підпору большевицького правительства.

Англійський консуль засуджений на смерть.

СТОКГОЛЬМ, 12. вересня. **11 Англійців і 11 Французів арештовано і увязнено в Петропавловській крепости в Петрограді,** як се доносить достовірна вістка з російської столиці.

Між увязненими Англійцями находить ся англійський ґенеральний консуль з Москви, Лакгарт, якого большевики вже були засудили на смерть, але він уйшов смерти завдяки інтервенції послів невтральних держав.

Англійського аташе повішено на вікні амбасади.

СТОКГОЛЬМ, 12. вересня. — Капітана Кромі, англійського аташе, який впав жертвою підчас нападу большевиків на англійський консулят в Петрограді, повішено на вікні англійської амбасади, де висів так довго, доки невтральні посли не загрозили, що опустять Петроград, коли тіло не буде усунене.

Капітан Кромі належав до групи тих англійських урядників, які домагали ся від англійського правительства признаня саветської републики.

Троцький особисто на чолі війск.

ЛОНДОН, 12. вересня. Большевицький міністер війни, Лев Троцький, находить ся недалеко Екатерінбурга, де він особисто обійняв команду над великою червоною армією, як се доносить нині одержані тут вісти.

Большевики здобули Казань.

Саветські війска заняли у вівторок міста Казань. На улицях Петрограду прийшло до боротьби.

Троцький і ґен. Алексієв собі взаїмно грозять.

СТОКГОЛЬМ, 11. вересня. Телеграми одержані з Росії, доносять, що посли невтральних держав протестували проти масового мордованя політичних вязнів і грозили прогнанем большевиків з невтральних держав на случай, коли би вони не змінили свого режіму.

10.000 бувших офіцирів, які були примушені зголосити ся, умішено у Москві у вязницях, де їх передержано цілий тиждень майже без харчу. З причини переповненя і нечистоти вибухла холера, яка потягнула за собою богато жертв.

Лев Троцький, большевицький міністер війни, повідомив бездротним телеграфом ґен. Алексієва, головного команданта протиреволюційних війск, що за кождого большевика, вбитого білими сторожами або Чехо Словаками, він прикаже розстріляти одного бувшого офіцира.

Ґен. Алексієв заявив знова, що на мордоване офіцирів він відповість погромами Жидів.

Остаточно більшу часть офіцирів, полонену з того в Москві, випущено на волю, але кількасот офіцирів бракує. Як здогадують ся, їх розстрілено. Богато знова офіцирів не услухало приказу і не мельдували ся, але повтікали на ріжні протибольшевицькі фронти.

В Петрограді ще доси кілька тисяч офіцирів находить ся в Кронштадській кріпости.

Большевицьке правительство заплатило першу рату відшкодовання.

ЛОНДОН, 11. вересня. — В суботу заплатило большевицьке правительство Німеччині першу раду відшкодованя в сумі $250.000.000, як се доносить телеграма з Копенгаген.

(Продовжене на стороні 5-тій)

ВІСТИ З УКРАЇНИ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on September 13, 1918 as required by the Act of October 6, 1917).

НІМЕЦЬКІ ВІЙСКА ОПОРОЖНЮЮТЬ УКРАЇНУ.

ЛОНДОН, 12. вересня. — **НІМЕЧЧИНА ЗАБИРАЄ СВОЇ ВІЙСКА З УКРАЇНИ І ПЕРЕНОСИТЬ ЇХ НА ЗАХІДНИЙ ФРОНТ, як се доносять вісти, які наспіли нині з Києва до Стокгольму.**

ЗАВОРУШЕНЯ СЕРЕД СЕЛЯН НЕ УСТАЮТЬ.

Случаї погромів проти Жидів щораз частійші.

АМСТЕРДАМ, 12. вересня. — **В полуденній Росії приходить часто до заворушень серед селян і до протижидівських погромів.**

В могилевській ґубернії 3.000 відділ селян зоружених в машинові кріси, звів боротьбу з Німцями, мусів одначе остаточно уступити.

В Звенигороді (в Київщині) прийшло до завзятої битви між Німцями і селянами, в якій обі сторони потерпіли тяжкі втрати. Селяни знищили в селі Брусилівці цілу німецьку залогу, убиваючи велике число Німців.

Берлінські часописи подають вісти про страшні масакри Жидів в цілій Росії. Головну сіоністичну часопись „Унзер Тагеблят", видавану проф. Глобовським, закрито.

Мешканці Петрограду маніфестують велику ненависть супроти Німців і просять аліянтів о поміч.

ПРОФ. ГРУШЕВСЬКИЙ ХОРИЙ.

КРАКІВ, 11. серпня. — Як се доносять українські часописи зі Львова, **професор Грушевський занедужав на розстрій умисловий. До сеї недуги мала чимало причинити ся остра критика його політики на зборах і в українській та галицькій пресі.**

З тої нагоди пише „Українське Слово":

„Проти Грушевського піднесено закиди за його політичні блуди. Безперечно є в тім дещо правди, але хто з великих людий не робив блудів: Наполеон і Бісмарк і Хмельницький і Мазепа, а прецінь се не перешкодило їм стати великими".

КРИМ ПРОГОЛОСИВ НЕЗАВИСИМІСТЬ.

АМСТЕРДАМ, 12. вересня. — **Телеграми з Києва доносять, ЩО КРИМ ПРОГОЛОСИВ СВОЮ НЕЗАВИСИМІСТЬ.**

СПРАВА ПОЛЬЩІ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on September 13, 1918 as required by the Act of October 6, 1917).

Дмовскі домагаєть ся Польщі в історичних границях.

ВАШИНҐТОН, 12. вересня. — **Роман Дмовскі, през. польської народної ради, був нині на авдієнції у секретаря для загр. справ, щоби предложити домагання польського народу і перевести над ними дискусію. Дмовскі домагаєть ся признання вільної і независимої Польщі в давних границях польського королївства.**

Президент Злучених Держав відносить ся з повною симпатією до національних змагань Поляків, але їх справа не находить ся ще в такім стані, як справа Чехо-Словаків, котрі зістали вже признані яко окрема держава.

Головним товчком, який причинив ся до признаня Чехо-Словаків правительствами аліянтів, було зорганізоване ними армії до війни проти центральних держав, чого одначе Поляки доси не зробили. Польські провідники в кождім одначе случаю одержали вже запевнене зі сторони держав аліянтів, що одним з мирових услівий буде привернене польської держави.

Справа Польщі ще непорішена.

КОПЕНГАГЕН, 12. вересня.— **Доси не найдено ще розвязки польської справи,** як се доносить берлінська „Фосіше Цайтунг". **І нині ся справа буде предметом нової конференції між німецьким міністром загр. справ, Гінце, і австро-угорським міністром загр. справ, бароном Бурiяном.**

Представники Польщі не будуть покликані на конференцію, доки оба правительства не порішать справи засадничо між собою.

Причиною поголосок про уступлене барона Буріяна було, як подає „Фосіше Цайтунг", рішуче його становище в користь австро-польського розвязаня, на що Німеччина ніяк не хоче згодити ся. Барон Буріян уступив би правдоподібно з уряду на случай, коли би австро-польське розвязане було остаточно відкинене.

"SVOBODA" (LIBERTY)
the Ukrainian newspaper published three times a week: Tuesday, Thursday, and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ESTABLISHED 1893

JOSEPH STETKEWICZ, Chief editor.
ANDREW SAWKA, Business manager.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of October 3, 1917, authorized, July 31. 1918.

SUBSCRIPTION:		ПЕРЕДПЛАТА:	
United States:		в Злучених Державах:	
1 year	$3.00	на рік	$3.00
6 months	1.75	на пів року	1.75
3 months	1.00	на 3 місяці	1.00
to Jersey City and to foreign countries:		В місті Jersey City і за границю:	
1 year	$3.50	на рік	$3.50
6 months	2.00	на пів року	2.00
3 months	1.25	на 3 місяці	1.25
Single copy 3 cents.		Поодиноке число 3 центи.	

За кожду зміну адреси платить ся 10 центів.

Адреса: SVOBODA, 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Число телефону 498 Montgomery.

Всі моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу "Svoboda".
При висиланю замовленя належить долучити моні-ордер або чек.

За всі оголошеня поміщувані в „Свободі" редакція не відповідає.

AMERICAN ASSOCIATION OF FOREIGN LANGUAGE NEWSPAPERS MEMBERSHIP LABEL

ЮВИЛЕЙ „СВОБОДИ".

В сю неділю, дня 15. вересня с. р., минає **25 літ від того дня,** коли появило ся перше число „Свободи" і наша часопись зачинає 26-тий рік свого істнованя.

Перше число „Свободи" появилось було дня 15. вересня, 1893 року, в Джерзи Сіти, Н. Дж. Виходила вона яко двотижневник (що два тижні) і до кінця 1893 року появилось усего 7 чисел. В другім році — 1894 — „Свобода" ще дальше виходила яко двотижневник, аж дня 1. марта 1894, в 5 числі читачі довідались, що їх ґазета вже перемінена на тижневник. З того часу вона вже виходила дальше яко тижневник і до кінця 1894 р. загалом появилось 46 чисел „Свободи".

Мало є серед американських Українців тих, що брали участь в народній роботі на земли Вашінґтона тоді, як закладано „Свободу".

Богато померло або виїхало до старого краю, а осталось ледви кілька одиниць. Вони могли би нам розказати, як виглядала тоді американська Русь та яка ріжниця між нею а теперішною американською Україною. Здаєть ся 25 літ не богато, ледви половина віку чоловіка, то яке-ж сей час може мати значінє для великої української громади, для української іміґрації в Злучених Державах.

А тимчасом сих 25 літ має дуже велике значінє для тутешної української іміґрації. За сих 25 літ вона не тільки зросла числом і силою, але також виросла у своїй зрілости; вона вже не та, що була. Се вже велика нова громада, з новими вимогами — нового житя.

Зеркалом того розвитку і того зросту у зрілости української іміґрації є власне її газета. Хто би прослідив усі річники „Свободи" за 25 літ, то побачив би сей розвиток і сей зріст.

* * *

Але ми нині, в день 25-літного ювилею хочемо пригадати тільки її молоді літа, аби її читачі могли побачити, що вона осягнула, коли порівнати її теперішну силу і труд з її тодішними силами і заходами.

Перед „Свободою" були вже дві укранські (тоді ще писано „рускі") газети, „Америка" і „Руске Слово", однак сі скоро впали, а „Свобода" появилась яко трета часопись і вона сьогодня обходить вже свій 25-літний ювилей.

Маленька була тоді „Свобода". Чотири маленькі сторінки, писані ще мало виробленою мовою, правописию етимольоґічною, майже без жадних оголошень. Перші два числа розіслано „на оказ", а в 3-тім числі вже заповіджено, що дальші числа будуть діставати тільки передплатники. Кілько тих передплатників було, годі знати, але тяжко повірити, аби їх вже тоді було більше як яких 100 до 200.

З такими силами зачато народну працю серед тутешної української іміґрації.

Вже в 4-тім числі „Свободи" з 1. падолиста 1893 появила ся статя п. з. „Нам треба народной орґанізації", в якій було між иншим сказано (ориґінал передаємо фонетичною правописию):

„Нас ту уже не мале число, но на сотки тисяч рахуют руского народа.

„Подумайте сами здорові, чи непосідалаб каса „Народного Руского Союза" в протягу пару літ яких 25.000 дол., слиб (колиб) ми всі взялись за руки і кождий о се дбав?"

Ся статя, з якої отсе подали ми кілька слів, мала на меті приготовити основанє Руського — а тепер Українського Народного Союза. І дійсно приготовила. Діло повело ся і „Свобода" стала його органом, яким є і до нині.

Тому 25 літ писала „Свобода", що Українців (галицьких і угорських) числили вже на сотки тисяч. Можливо, що було їх вже тоді яких 300 до 400 тисяч, однак угорські Русини були ще у значній перевазі; з Галичини знова більшість творили Лемки, отже головно жителі західної Галичини, а **іміґрація Українців зі східної Галичини тоді була щойно в початках.** Відай не була ще вона тоді більша як на яких 50.000 осіб.

З яким же елементом зачинали діло оснувателі „Свободи"?

Головно — з елементом з Лемківщини і з малою громадою східно-галицьких Українців. Лемки були „тверді Русини", але не були москвофіли, бодай не такі як теперішні, котрі себе вважають за „русских" (Москалів). **Отже Лемки були тими каменярами, що побудували і „Свободу" і „Український Народний Союз".** Вони звали себе Русинами, як ми всі Галичани ще тоді себе звали, але були Українцями таксамо як і ми всі, а тепер вже і звуть себе Українцями, також так як і ми всі. За ними аж прийшли східно-галицькі Українці і стали з ними разом до праці. Нині вже вони творять одну громаду; нині вже чи Лемко, чи Бойко, чи Подоляк, чи Підгірянин, чи Гуцул — всі Українці, всі творять одну народну громаду. **Нині вже є ріжниця між Лемком Українцем і Лемком кацапом, але між Лемком Українцем і Подоляком нема тої ріжниці, що була, як вони вперве стрінули ся на чужині** (в старім краю вони звичайно не стрічали ся).

І се заслуга ґазети, — заслуга „Свободи".

Жаль, що є часть Українців з Лемківщини і зі східної Галичини в таборі, який не хоче признати свого народу за нарід; жаль, що через тусаму кацапську пошесть годі було Українцям галицьким зблизитись до братів з угорської Руси; але на перешкоді стояли ворожі сили, які доси годі було зборoти, а які одначе всетаки в короткім часі мусять впасти.

А чи не вражає Вас, Читачу, як бачите слова „Свободи" зперед 25 літ, що „в протягу пару літ каса Союза моглаб мати яких $25.000, як би так всі взялись за руки і кождий о се дбав"?

Нині каса У. Н. Союза, а властиво його фонди виносять около пів міліона долярів, а каса Союза дістає від членів $15.000 кождого місяця.

Яка ріжниця за 25 літ!

Але та ріжниця могла би бути ще більша, як би серед Українців не було розбитя на противні і ворожі табори. Нині У. Н. Союз міг би мати більше ніж 100 тисяч членів, а його майно виносилоб міліони, не сотки тисяч, як би так була єдність в економічно-просьвітній праці серед Українців в Злучених Державах. Жаль, що нема, але забувати про неї не треба на будуче.

* * *

А який поступ зробила сама газета „Свобода".

Перше число „Свободи" з 1893 р. можна легко помістити на 2-ох сторонах теперішної „Свободи", ще й лишить ся доволі чистого місця, а крім того ще остає 4 сторони; значить, нині читач „Свободи" має що другий день 3 рази більше читати ніж читач „Свободи" зперед 25 літ мав до читаня що пів місяця, — або иншими словами: нині читач „Свободи" дістає що дня стільки, що перше діставав що 21 днів.

Але то було перше число, а нинішне властиво не є 110-те, а меньше-більше яке 1.700-не, бо доси появилось вже яких 1.700 чисел „Свободи".

До дня 6-го серпня 1914 вона виходила яко тижневник, а з днем 8-го серпня 1914 зачала виходити тричи в тиждень і так виходить. Перше її число тому 25 літ читало кількасот Українців, а тепер читає „Свободу" кільканайцять тисяч читачів. Коли вона зачинала виходити три рази тижнево, то мала вже 20.000 передплатників (членів У. Н. Союза), одначе по вибуху війни зачало зростати і число передплатників зпоза організації, так що вже по реформі по конвенції в Бофало, Н. Й., воно виносило до 2.000. І коли опісля зачали відпадати члени У. Н. Союза, то „Свобода" вирівнувала потрохи свою страту новими передплатниками, як зі Злучених Держав так і з Канади. Однак потім вона понесла другу страту, бо дня 17-го січня 1916 канадійські власти заборонили доступ „Свободі" до Канади, через що „Свобода" знова стратила майже 4.000 передплатників. Однак український загал в Злучених Державах підпер свою часопись і винагородив її страту і нині читач „Свободи" знає, що кождого другого дня рівночасно з ним читає тусаму часопись майже 18 тисяч Українців і Українок в цілих Злучених Державах, від Атлянтійського до Тихого океану.

Сьогодня „Свобода" вже могла би удержатись без клопотів і все вповні задоволити своїх читачів, однак мусить боротися з трудностями серед теперішної дорожні та недостачі матеріялів і робучих рук, а з другої сторони ізза перерваня зносин зі старим краєм. Одначе загал наш мусить розуміти, що се час війни, який усе є дуже тяжкий для всякого підприємства і длятого повинен старатись безвпинно свою газету все і всюди підпирати, аби вона могла перебути теперішні тяжкі часи та сповняти як слід свою місію.

* * *

Колиб ми хотіли говорити про зміст „Свободи" зперед 25 літ і про ріжницю у відношеню до теперішної „Свободи", то загально можемо сказати, що як тодішна „Свобода" була відбиткою, зеркалом тодішного громадського і культурного житя та стремлінь тодішного українського народу в Злучених Державах і в старім краю — так знова і теперішна „Свобода" є зеркалом теперішного громадського і культурного житя та стремлінь українського народу в Злучених Державах і в Европі.

Який був український „старий край" тому 25 літ?

Він був **тойсамий, але не такийсамий.**

Про російську Україну майже тоді у нас не згадувано. Вона була забута в тяжкій царській неволі.

А галицька Україна? Вона теж була в тяжкій ляцькій неволі. Але завдяки тяжкій праці і боротьбі української демократії нині вона бодай се осягнула, що се національно сьвідома країна та що зорганізованою самопомочию успішно бореть ся проти ляцької неволі і насили.

Тоді ще ми могли прочитати такі записки про старий край, які нині вже звучали би дивно. Візьмім для приміру дві записки зі „Свободи" з 1895 р.

В числі 38, з 28. падолиста 1895 читаємо (подаємо фонетикою):

„**Посол Ю. Романчук** виголосив у віденськім парляменті строго опозиційну промову против новому правительству, на котрого чолі стоїть нині бувший шляхтич польський **Казимир Бадені.** З ріжних сторін Галицької Руси посипались телеграми і письма признаня з подякою для п. Романчука за его сьмілий крок. І справді, **як на Русина** була се відважна бесіда. Здає ся, що парлямент віденьский еще не чув з уст Русина так острих слів".

Зноваж в ч. 42 з 26. грудня 1895, в статі п. з. „Не спускаймо ся на нічию ласку", читаємо (подаємо фонетикою):

„Нюйорська ґазета „Морнінґ Джорнал" подає таку вістку:

„Руска депутація селян в числі 230 мужа прибула до Відня, щоб виявити цісарю свої кривди, які заподіяно рускому народови в Галичині з нагоди сегорічних виборів до сойму. Цісар не припустив до себе цілої депутації, лишень шістьох і обіцяв вглянути в ту справу і зробити справедливість. Вкінци додає тасама газета, що **цісар вельми розсердив ся на сьвящеників, що брали уділ в тій депутації і зганив їх поступок".**

Редакція, між иншим, від себе додає таку увагу;

„**Руске сьвященство, котре тримало руский нарід в вірности і преданности до Габсбурского дому,** за представлене кривд руского народу цісарю, заподіяних польськими шибениками, **стягнуло нині на себе монарший гнів.** От і справедливість, котра має бути фундаментом держави. Сли (коли) держава в особі цісаря руководить ся такою справедливостію, сли она есть таким фундаментом, то будуче (будучність) смутне, не веселе і мало трівке".

А з того виходить, писала дальше „Свобода", що:

„Нам хлопам треба самим взяти ся до діла і постояти за свої права".

А нині?

Нині ще також галицька Україна в ляцькій неволі; нині ще також є насильства і надужитя. Але нині вже сьвященики не тримають руського народу „в вірности і преданности до Габсбурського дому"; нині вже не возять народу „на скаргу до цісаря до Відня". Нині, як заповіла „Свобода", нарід, хлопи, вже взяли ся до діла і вміють постояти за свої права.

Київська Україна, хоч ще там є прусько-австрійсько-мадярські наїзники, всетаки є вже державою і скорше чи пізнійше мусить бути цілком вільною, а Україна галицько-буковинська стремить до злуки з київською; хоче раз на все освободити ся з австрійсько-польської визниці під Габсбурською короною і бути у своїй свобідній републиці.

Такасама ціль є нині і серед української іміграції в Злучених Державах. Стремить до неї і „Свобода" і тим несе нову думку, думку визвольну, думку повної свободи цілій українській території і готовить український загал до бою за ту велику думку, за сю величну ідею.

З НАГОДИ ЮВИЛЕЮ „СВОБОДИ"

кождий член У. Н. Союза, читач „Свободи", або прихильник її повинен постановити собі приєднати одного нового передплатника для своєї часописи. При добрій агітації „Свобода" легко могла би мати 30 тисяч передплатників, а тоді вона перебула би легко і найтяжшу крізу і читачі мали би за се велику нагороду, бо їх часопись значно би уліпшила ся і побільшила ся.

Памятаймо, що приєднане кождого нового передплатника є побільшене тої найсьвідомійшої української громади, яка становить зорганізовану українську армію для боротьби за свободу цілого нашого народу.

Спонукайте свого найближчого приятеля зложити $1.75 на піврічну передплату і пришліть її на адресу: 83 Grand St., Jersey City, N. J.

о. Григорій Грушка
основатель і перший редактор „Свободи".

Марко Скритий.

„СВОБОДІ".

25 літ, як ти підняла
Український прапор вгору;
До боротьби усіх взивала
За Неньку нашу дорогу.

25 літ будила ти наш нарід сплячий
Тут, у далекій чужині;
25 літ кидала ти слова горячі
У наші серця ледяні.

25 літ орала ти вкраїнську ниву
Широким лемішем, плугом;
25 літ скріпляла нашу силу;
До праці гнала всіх разом.

Ти перша стала всіх єднати
До праці, боротьби, житя —
Й ти перша взялась вимітати
Усяке зпоміж нас сьмітя.

25 літ — просторий, довгий час;
Шляху шмат спорий треба пройти
І в боротьбі посеред нас
Нераз упасти можна, й лягти.

Та ти не слабла, ти кріпшала,
Все висше несла свій прапор,
Все нові маси притягала
В сильний наш народний табор.

І труд твій не пійшов з водою.
Не пропав марно піт гіркий —
Днесь тисячки підуть з тобою
У боротьбу на поклик твій.

Підуть... І підуть гордо, сьміло
Катам на зустріч, несучи месть,
Й наложать голови за сьвяте діло,
За славу народу, за честь.

Ти-ж їх все вчила край любити,
Вкраїну — рідну вітчину,
Й сама їй присягла служити
В невільну добу й у вільну...

БРАТЯ РУСИНИ!

(Програмова статя в першім числі „Свободи"—Джерзи Сіти, Н. Дж., 15. вересня 1893).

Пускаючи сей перший нумер нашої часописи в широкий сьвіт, кличемо до Вас щиро руським братським голосом: Прийміть і повитайте яко свою „Свободу"!

Русини!

Як колись давно в неволі в кайданах, стогнав ізраїльський народ під управою жорстоких деспотів фараонів, так до сего дня стогне, конає в невільничім ярмі під чужим панованем руський рід. Жидам післав Бог Мойсея яко освободителя з египетської неволі. Нам його не пішле, коли народ сам не буде дбати о те, щоб як найскорше розірвати пута і повними грудьми відітхнути сьвіжим воздухом свободи. Та кудиж дорога до храму сеї богині? Де її шукати? Як отримати тую так бажану свободу?

Розпятий за нас на хресті Спаситель сказав: „Істина освободить вас". Правда одна може нам дати свободу. Се річ неоспорима, що тільки ті люди стали ся свобідними, котрі, знайшовши правду, пізнали свою гідність, народне достоїнство, свої права Богом і природою дані, стрясли з себе душевне ярмо невіжества, ярмо тілесного гнету і так стали ся свобідними, вольними панами своєї землі, свого діланя, народного розвою в силі, в знаню і в богатстві. Такий нарід називаємо нині народом сильним, независимим, богатим, котрий із запаленою походнею просьвіти і поступу в руках несе і розсіває зерно цивілізації і людскости в найтемнійші закутки дикої Африки.

Ми, Русини, питаємо ся нині, чому Німці, Французи, Американці є вільним і богатим народом, а ми одні обдерті, уроджені на богатій земли, чужим кланяємо ся богам та свій кровавий піт і працю мусимо в чужу складати стодолу, а самі з голоду гинемо. А що гірше — ми навіть і метрики народної назви не маємо! Коли кожде дике племя в Африці є означене певним сталим іменем через учених дослідників, то нас чорт знає, як звуть — бо ми невольники і по нумеру нас кличуть, як треба дати остатну корову на податок, або кров свою проливати на чужих нивах та на чужу користь.

Чому? Бо руський народ не мав часу на тоє, щоб у себе в дома працювати над укріпленем руського духа, над зєдиненем своїх сил, і так дати в спадщині своїм внукам та правнукам народну независимість і політичне значінє. Коли другі народи звивали ся охочо і спокійно коло роботи на власнім поли народного самопізнаня, Русин мусів віками стояти на варті і проливати свою кров на поли битви з дикими ордами татарськими і бісурменськими, щоб своїми благородними грудьми здїлати непрошибну стіну для европейської цивілізації проти азійського варварства.

А що-ж з того?...

Нині видиш тільки високі могили, що сьвідчать про хоробрість і геройство наших прадідів за сьвяту свободу, котрі начинили руську землю своїми кістьми, напоїли її сьвятою руською кровю, а тепер на тій земли Лях, Німець і Жид пшеницю сіє, а нам, рідним синам тої землі, кажуть їсти полову, за котру ще треба дорого платити.

Русини!

Така наша доля, така наша судьба на тій земли, де ми вперше сьвіт узріли і перший крик видали з наших невинних грудий: „Хліба, мамо, хліба! З голоду вмираю!" Та нужда, та біда, той недостаток найбільше дали ся чути по сій і по тій стороні наших зелених Карпат. Люди почали виходити громадами то в оРсію, то в Угорщину за кавалком хліба. Аж на остатку почули, що є десь якась Америка, і нуж пускати ся за далекий, широкий Атлантик.

Біда зажене всюди, бо — як каже один старий Латинник: Necessitas non habet legem. Не минуло пару літ тому назад, як тисячі а тисячі руського народа подибуємо на вольній, гостинній американській земли.

О незломна сило руського духа! О віро руська, твердша від гранітових скал віковічно зеленого Бескида! Русин бурлака на чужій земли, нікому незнаний, всім чужий, несьвідомий ані язика, ані права того народа, де заблукав. В коротнім часі, працюючи мов той хробачок під землею, за тяжко зароблений гріш сам побудував собі руські церкви без жадної чужої помочи; позакладали ся руські братства взаїмної помочи, словом — Русин, скинувши тільки з себе полатаних гуньку, показав, що в нето за сила, коли чужий його не гнете, не запрягає в ярмо неволі.

Народе руський!

Ти показав, яка в тобі сильна віра, яка у тебе терпеливість, яка у тебе постійність!

Слава, слава і честь Тобі, о Народе мій! Хто тут в Америці Твій хліб їсть, а о Твоє добро, о Твою просьвіту не дбає, най буде Богом і людьми проклятий! Ти у власних силах ішов дорогою, котра веде до правди, а правда до свободи. Але тепер оглядаєш ся за провідником, котрий би завів Тебе до храму свободи.

Тим провідником власне є часопись „Свобода". Нашою задачею є: просьвічати руський народ, боронити його честь від ворожих нападів, вказати йому дорогу до поступу, до цивілізації, до добробуту.

Дальше — сьвятим буде обовязком хоронити межи народом його скарби, то є: віру, обряд і мову.

Наконець будемо старати ся всіми силами, щоби наш нарід пізнав свою честь і яко руський народ лучив ся в одну велику громаду, як то ділають наші співбрати Чехи, Словаки, Поляки тут в Америці, щоб не оставати позаду других народів, котрі вже вирвали лучшу долю для себе.

Родимці!

Судьба і доля першої правдиво руської газети тут в Америці зависить від Вас. Кождого Русина-патріота є сьвятим обовязком нашу „Свободу" підтримувати і так причиняти ся до її розвитку, до її істнованя.

Подайте нам помічну руку в так сьвятій справі, а ми з Богом ідемо шукати істини, а істина доведе до свободи, котра одна освободить нас, як сказано на початку.

ДО СВОБОДИ.

(Передрук з 1-го числа „Свободи", 15. вересня 1893 р.).

Свобода премила,
Жизнь Бога самого —
Чом нам не окажеш
Ти личенька твого?

Чому ми віками
Все в тяжкій неволи?
Коли ми діждем ся
Вже лучшої долі?

Чим ми тя згнівили? —
Скажи, о богине,
Нечай наше племя
В кайданах не гине!

Віками носили
Зелізні окови,
Ріками за тебе
Лилось нашой крови.

На твою честь й славу
Високі могили
Ще сьвідчать по нині,
За що ми ся били.

Свободо сьвятая,
Ти бо еси Богом;
Пронесись по Руси
Лискавкою й громом.

Розжени ту хмару
Тиранства й облуд,
Розбий сю темницю,
Де скований люд.

Най раз від Бескида
Аж там до Алтая
Тебе повитає
Вільна Русь сьвятая.

В земли Вашінґтона,
Свободо, твій трон;
Коли ти заглянеш
До руських вікон?

Свободо премила,
Жизнь Бога самого —
Колиж Русь увидить
Сьвітло лица твого?

Федорів.

ПЕРШЕ МІНІСТЕРСТВО СКОРОПАДСЬКОГО ПО УПАДКУ У. Ц. РАДИ.

Міністерство Лизогуба, яке править Републикою, складаєть ся з осіб, з котрих деякі були незнані в українським руху, хотяй знані були зі своїх здібностий технічно в ріжних сферах. Понизше подаємо біографічні уваги про кождого з них зосібна.

Президент міністрів.

Федір Лизогуб родив ся 6. падолиста 1862 р., в маєтности своєї родини, в провінції чернигівській. Від 1888 до 1897 року був він маршалком (головою) зїзду дідичів в Чернигові, опісля був через цілих 15 літ радником земства сеї-ж провінції. В 1901 році був вибраний головою „земської управи" провінції полтавської, а в році 1915 зістав іменований через віце-короля Кавказу, великого Князя Николая Николаєвича, членом віце-королівської ради і радником для впровадженя інституції земств на Кавказі. По революції був членом міністерства внутрішних справ в кабінеті князя Львова, а опісля брав участь в заграничних справах в тім же кабінеті. Коли був ще головою земства, показав ся чоловіком широких поглядів. Він походить зі старої панської родини українських козаків.

Міністер заграничних справ.

Дмитро Дорошенко, чоловік активний і великий патріот. Є він одним з найвиднійших представників партії соц.-федералістів, яку на заході скорше назвали би радикал-соціялістичною. Родив ся року 1882, коло Глухова, в провінції чернигівській. Родичі його походять зі старої родини українських козаків. Війна заскочила його в Швайцарії, відки він сейчас повернув до Києва, де взяв ся зараз дальше до праці в союзі земств. По революції номіновано його віце-губернатором провінції київської, а опісля генерал-губернатором східної Галичини і Буковини, окупованих російськими арміями. В серпни 1917 року, коли наступила перша кріза в кабінеті Винниченка, Українська Центральна Рада припоручила йому сформувати новий кабінет, та коли однак крізу вдало ся опісля зльокалізувати, його номіновано губернатором губернії чернигівської. Населене сеї губернії тямить його добрі заслуги. Є він доктором фільософії київського університету і сенат свого часу пропонував йому катедру, однак через його симпатії до українського руху царське правительство не допустило до сего і вкінци дали йому місце професора історії в Академії Торговельній у Катеринославі, де він був від р. 1909 до 1913. Був завсіди активним членом в українській пресі, а через три роки видавав український журнал „Дніпрові Хвилі". В товаристві „Просьвіта" здобув собі признане і пошану українських патріотів. Є се чоловік далекосяглих поглядів, енергічний, з даром відограти поважну ролю в будові української самостійної держави. Українські інтелектуальні круги покладають на його діяльність, яко члена коаліційного кабінету, великі надії.

Міністер рільництва.

Василь Григорович Колокольцев, член правительства яко міністер рільництва, політично належить до партії кадетів. Чоловік образований і працьовитий в своїм фаху. Колокольцев має нині около 45 літ. Родив ся в провінції харківській. Є він один з найактивнійших членів земства в окрузі Вовчанск, харківської провінції. Був головою „земської управи", а по революції головою всіх земств харківських. Знаний в краю яко українофіл і добродій. Кінчив студії в Академії Рільничій в Москві, а від смерти свого батька жив в родинних маєтностях в Писарівці, вовчанського округа. Одружив ся з Українкою, селянкою, великою патріоткою, котра завсіди ходила в національнім строю. Своїм патріотизмом впливала дуже на свого мужа. На бажане своєї жінки він віддав, коли вже мав 25 літ, 500 десятин виробленої землї селянам, щоби, як говорила все його жінка Українка, відплатити ся селянам за кривди, заподіяні його батьком за часів кріпацтва. Оставив він собі 1000 десятин ліса, який удержував після культури модерної та з якого користував ся разом з селянами. В родиннім селі, Писарівці, вибудував своїм коштом нормальну школу для селян, а за часу діяльности в земстві зреорганізував цілий округ в такий спосіб, що сей округ став опісля взірцем цілій Україні. Так майже в кождім селі позаводили амбуляnsи, шпиталі і сиротинці та школи. Колокольцев зреорганізував цілу сїть комунікації телефонічної і всюди в окрузі повироблювано такі дороги, що не було їм подібних в инших округах, а виглядали радше на якусь провінцію в західній Европі. Він відбув кілька подорожий до Петрограду, щоби одержати дозвіл отвирати школи, де мусів нераз буквально на колінах просити ріжних чиновників, заки удало ся йому одержати такий дозвіл. За панованя большевиків в харківській провінції кілька разів большевики справили на него погоню, а одного разу уникнув смерти утечею, скритий в автомобили. Його добро большевики знищили, спалили. Він також знаний зі своєї діяльности яко шеф інституцій Червоного Хреста підчас російсько-японської війни. В р. 1898 був кандидатом до земства, та перепав через свої ліберальні погляди.

Міністер публичного здоровля.

Др. В. Любинський походить зі старої української родини з Галичини, якої предки дуже давно перейшли на Поділе. Є се звісний бактеріольог, котрий був директором бактеріольогічного інститута в Києві. Для доповненя своїх студій їздив в році 1909 до Берліна.

Міністер фінансів.

А. Ряпецький є членом центрального комітету партії кадетів на Україні. Через 18 літ був членом міської ради в Києві і директором гіпотечного банку та розвинув широку діяльність в новім суспільнім руху. Є він також головою одного з великих промислових банків.

Міністер просьвіти.

В. Василенко є членом російського центрального комітету кадетів і віце-президентом кадетської партії на Україні. Він був членом міністерства просьвіти в кабінеті Керенського. Чоловік образований, український історик, приватний доцент університету київського, політик, ліберал, демократ і член Українського Генерального Трибуналу. Завзятий прихильник коаліційного міністерства, яке піддержувало би принцип самостійности України. Кінчив студії медецини, історії і фільозофії на університеті в Дорпаті. В році 1904 був професором дівочого інститута і корпуса кадетів на університеті в Києві. В 1905 році заложив був журнал „Київське Ехо", який опісля царське правительство заборонило. За свої українофільські тенденції і за свої ліберальні погляди взагалі був засуджений на рік тюрми. Через свій патріотизм не дістав на стало катедри на університеті.

Міністер комунікації.

В. Бутенко є по фаху інжиніром і був давнійше директором зелїзниць на Поділю. Є він членом партії кадетів, з походження Українець.

Міністер війни.

Генерал Рогоза через 27 літ служив офіціром в російській армії на території України. Походить з родини дідичів у київській провінції. В сій великій війні був командантом 4-тої армії. В 1917 році організував українські партії на румунськім фронті.

Міністер торговлі і промислу.

С. Гутник належить до партії кадетів. Від року 1917 є він президентом одеської біржі і членом центрального комітету кадетів одеського округа. Знаний він добре в Одесі, головно між Жидами, в руху котрих брав він активну участь. Партія кадетів в Бесарабії ставила його кандидатом до російських Установчих Зборів. Чоловік образований і дуже активний. Образував ся в Одесі. Укінчений правник, адвокат при апеляційнім суді в Одесі. В 1901 році був радником для одеської біржі. Зарядкував Сибірським Банком, в році 1914 заложив приватний банк в Одесі і був вибраний членом міської ради. Визначний знавець в питанях торговельних, як торговлі збіжем і зелізом, рівнож знавець в українській політичній економії. Член міжнародної комісії, задачею якої є рішати питаня в торговлі пшеницею. Він числить 50 літ. С. Гутник є Жидом.

Міністер доставы.

С. Соколовський родив ся в Полтаві з бідної родини. Має тепер около 50 літ. Працював при комісіях в ріжних економічних товариствах в Полтаві. Є він президентом промислового товариства в Одесі, членом і фундатором товариства промислового і торговельного полудневої Росії, директором робітничого асекураційного товариства, членом товариства промислового военного, сталим представником-делегатом торговлі і промислу полудневої Росії на всеросійський промисловий конгрес, фундатором товариства „Схід" для економічної експанзії і автором річників про Ситуацію Торговлі і Промислу на Україні. Був відвічальним редактором журналів в Николаєві і Одесі. Фундатор вистав російських виробів на Сході. Належить до промислової групи партії прогресивної. За молодих же літ був соціялістом та відбув довші подорожі по Америці і Сході.

Міністер справедливости.

М. Чубинський кінчив свої студії в Берліні, Липску, Парижи і Відни. Спеціялізував ся в карнім праві на університеті в Петроградї і був сенатором касаційного суду. Походженя українського і відомий дослідник культурних богатств на Україні в 1860 році. Є він членом партії кадетів. Учений кримінаміст і автор многих праць в тій же области. Він числить около 50 літ.

Міністер праці.

І. Вагнер бувший професор політехники в Києві і директор департаменту праці в военнім промисловім комітеті. Є він сином добре звісного письменника під іменем „Кіт Мурлика". Буде мати десь около 50 літ.

Державний контрольор.

Професор Атанасів, бувший директор філії державного банку в Києві. Член партії кадетів. Бувший професор на університеті в Києві і Одесі. Автор визначних історичних праць про „Політику Тургота" і по історії французької революції. Бувший фундатор і президент першого банку запомогового в Одесі. Був номінований через міністра Вітте на посаду директора державного банку в Києві. Прислужив ся богато до розвою цукрового промислу на Україні. Має около 65 літ і є з походженя Українець.

(„L'Ukraine").

ЯК ПОВЕСТИ СІЧОВУ ОРҐАНІЗАЦІЮ УКРАЇНЦІВ В АМЕРИЦІ.

Січова Орґанізація в Америці істнує вже два роки. У цілім тім часі були скликані три засіданя головних урядників, на котрих то засіданях говорено і тверджено, що Січова Орґанізація має вести ся дорогою безпартійною, не політичною. Через цілий той час все йшло не згірше. Деякі партійні одиниці, дивлячи ся з боку на таке ведене Січової Орґанізації, завидували їй, що вона має таких провідників, котрі так потрафлять нею повести, тим більше, що між нами, Українцями, нема чоловіка, котрий би держав ся безпартійности. Такі люди думали, що небаром Січова Орґанізація перейде на партійну дорогу і буде ще одна партія більше між Українцями в Америці.

На послідім засіданю головного уряду Січової Орґанізації мож було добачити, що у декотрих урядників закроювалась охота звести Січову Орґанізацію на дорогу партійну. Їх тягло туди так, як пияка до горівки, і в них видно було охоту до такої сварки, як сварять ся ріжні партії між собою. Але їх мрії не здійснились... Молодші урядники, котрі занимають місця в Січовій Орґанізації і котрі практично переконали ся, що партійність і сварка до нічого доброго не доведуть, всіми силами оперли ся, щоби не допустити до того.

Тут в Америці витворили ся ріжні партії, котрі лишень деморалізують нарід і не доводять до нічого доброго. Тепер люди помішались. Котрі перше йшли доброю дорогою, тепер самі не знають, куди йдуть. Одні називають себе клерикалами, другі соціялістами, треті націоналістами, четверті большевиками, пяті знова меньшевиками і т.д. І те все годі зрозуміти, бо у кождого з них є инакше переконане на справу народну.

Отже виходить з того, що жадній партії не мож вірити, ніяк на партіях не мож опирати ся. Лишаєть ся одна дорога, на котру можна покласти надію, що можна піддержатись для справи української, для справи народної — се **дорога безпартійности.** Обставини, в котрих ми живемо, так склались, що иншою дорогою іти годі, і ми, українська молодіж, котрі гуртуємо ся в Січовій Орґанізації, такої дороги повинні придержуватись, коли хочемо причинитись для добра України. Ми знаємо, що вся надія нашого народу полягає на нас. Коли ми підемо ріжними партійними дорогами, то ми ніколи не зберемось солїдно працювати для свого добра, для добра народного.

Січова Орґанізація іде тою дорогою і нею дальше іти повинна. Се є одинока дорога, котра збереже українську молодіж від руїни і деморалізації.

В послідних часах мож завважити, що клерикали називають Січову Орґанізацію соціялістичною. А соціялісти знова кажуть, що Січова Орґанізація є клерикальна. Однак ані одні ані другі не мають рації, бо Січова Орґанізація ніколи не блудила по таких дорогах і не повинна блудити. Січова Орґанізація не повинна сходити зі свого теперішного становища, коли хоче удержати єдність і карність у своїх рядах. Повисше згаданою дорогою повинна іти Січова Орґанізація дальше до визначеної своєї цїли, а тоді сповнить свій обовязок і притім зробить діло народнє.

Січова Орґанізація в старім краю, а зглядно молодіж, яка в ній гуртуєть ся, держить ся разом і помимо всяких перешкод, помимо доносів, помимо переслідувань, як від чужих так і від своїх, не уступала ані на крок зі своєї дороги, зі своєї визначеної цїли. І хотяй противники сеї молодіжи називали її соціялістичною, то се ані тим молодцям, ані їх симпатичній орґанізації зовсім не пошкодило.

І ми тут в Америці повинні повести Січову Орґанізацію тою дорогою, безпартійною. Під січовий малиновий прапор повинна стати вся українська молодіж в Америці, без огляду на всі докори, для добра України і її народу.

Йосиф Шаровський.

ФЕДЕРАЦІЯ ЧИ САМОСТІЙНІСТЬ.

Вже кілька разів правительство Української Републики звертало ся до правительств републик, котрі повстали на території бувшої російської імперії, з пропозицією утворити федеральний уряд, який взяв би на себе задачі управи многими справами федерації тих републик, в першій мірі справу мира. Заклики сі остали ся без успіху. Не числячи полудневосхідного союза, який дав позитивну відповідь, всі инші републики збули сей заклик мовчанкою. Се дуже характеристичне явище і його можна обяснити двома способами: або сі републики в більшости є поміркованї, або вони не прагнуть до федерації. Яке їх дійсне положене, того ми точно не знаємо. Великоруська преса, яка повинна би бути докладно осьвідомлена про національний „рух окраїн", вже з тої простої причини, що вона має своїх людий по всіх кутках бувшої Росії, і повинна би подавати періодичні вістки — мовчить. Можна думати, що вона поступає таксамо, як „во время оно" промовчувала цїлком боротьбу української демократії за автономію України. Мовляв, не потрібно розголошувати українського „вопроса". В сій справі відбула ся навіть нарада представників московської преси, яка рішила „бойкотувати" українське питане. Таке-ж легковажене національного питаня московським громадянством і тепер. Що на „окраїнах" іде завзята боротьба тамошного населеня з московськими соціялістичними імперіялістами, які проголосили національний рух буржуазним і контр-революційним — се всім відомо. Відомо також, що національне відроджене народів Росії змітає зі своєї дороги всі перешкоди й виступає вже яко першорядний чинник революції.

Важно знати точно, як в дійсности народи бувшої Росії ставлять ся до ідеї федерації. Чи хочуть вони її, чи може, як Фінляндія, боять ся потонути в загально-російській федерації, і стремлять до самостійности або до прилучення до держави свого народу (Крим до Туреччини, Бесарабія до Румунії).

О скільки відомо, самостійницька тенденція переважає у народів, в яких висше стоїть уровень національного політичного розвою і більше розвинена сьвідомість соціяльно-економічна інтересів країни взагалі і своїх клясових інтересів зосібна. Для них дуже важним є питане, щоб їх країна навіть у федеративнім звязку не стала предметом економічного визиску сильнійшого „союзника". Вони добре розуміють, що „спільність клясових інтересів всіх трудящих ся" можна як найліпше і найлекше пристосувати й осягнути в незалежній національно державі.

Представники Грузії на зїзді народів у Киеві заявили, що їх федерація не вдоволяє; вони прагнуть до самостійности.

Така-ж була заява Литовців, яку потвердив щойно закритий литовський військовий зїзд, котрий домагаєть ся утвореня самостійної литовської держави.

Не всі ще народи бувшої Росії сказали своє останнє слово в напрямі правно-державного устрою своєї країни. Найбільше численний нарід, великоруський, ще не самоопреділив ся. З початком лютого б. р. скликаєть ся „великоруський собор", на якім має самоопреділитись великоруський нарід. Може він подібно Фінляндії, Литві і Грузії висловить ся за самостійність Великоросії?

Ідея самостійности в послідних часах значно поширюєть ся в рядах української демократії, яка всецїло, з незначними вимками, стояла дотепер на ґрунті федерації. До сього причинили ся всі ті перепони, які ставились і ставлять ся їй на кождім кроці зі сторони московської демократії. Ся нетерпимість в національній справі ширила ся в останних часах большевиками серед темного московського громадянства і салдатства зокрема, яка переходить в недопустимий шовінізм і заставляє неодного українського федераліста призадумати ся: чи спілка України з Московщиною принесе користь, чи шкоду українському трудовому народови. Чи вона принесе мир, чи дальшу боротьбу на цїлі десятиліття. Чи Московщина зійде нарешті з претенсії метрополії до своєї кольонії?

Вся минувшина вказує, що союз московсько-український робить українському народови такі шкоди, яких ніхто ніколи не всилі повернути. Справді сього не можна віднести на рахунок московському трудовому народови, а лише його буржуазно-імперіялістичній частині. Але се тільки тому, що до революції демократичні московські круги не мали взагалі жадного голосу в публичнім житю і в управі державою. Та коли ті круги прийшли до власти, у них зявили ся такі-ж хижі зуби, як і у „благородних" імперіялістів. Найбільше соціялістичні „соціялісти" — большевики цїлком ясно й отверто говорять, що їх цїлию є утворене одноцїльної „совітської" републики, а не якоїсь-там „буржуазної" федерації. Такий впрочім погляд всіх московських соціялістичних партій, крім соціялістів-революціонерів, які признають федерацію. Та і в тих федерація в практиці має оригінальне значінє, дуже зближене до кадетського понятя „областної автономії". Се виразно показалось при рішеню питаня про суверенність української установчої ради, про ведене мирових переговорів правительством Української Републики і т. п.

Серед таких обставин становище українського федераліста дуже незавидне. З усіх народів ніхто так неутомно не стремить до федерації, як саме він — український федераліст. Він на всі сторони простягає руки і кличе: федеруйтесь! Та на сей заклик ніхто не обзиваєть ся.

Серед української демократії самостійник — се прямий сорт демократа-соціяліста. Очевидно, що самостійництво без соціялістичного підкладу, відірваного від житя, є пустим звуком; одначе з таким підкладом воно має всі права горожанства в Українській Републиці і скоро займе визначне, або й перше місце. Житє біжить все вперед і на нікого не оглядаєть ся; навіть на тих, що уважають себе творцями його. В тім напрямі воно випередило всіх українських федералістів.

Україна в дійсности є вже самостійною державою, яку признали вже всі великі европейські держави — навіть народні комісарі; не цїлком ще признала її тільки... „українська" революційна демократія.

На однім із засідань Малої Ради голова Ґенер. Секретаріяту заявив, що найважнійшим завданем сучасного моменту є закріпити українську державність. Се той фундамент, на якім твердо буде будувати ся житє-бутє українського народу. Найтвердший фундамент — се повна незалежність України: щоби ні Москва, ні Варшава, ні Берлін, ні Лондон не вмішували ся в справи житя-бутя українського, щоб український нарід сам користував ся всіми благами, якими природа так щедро наділила його землю і які віками розтягали сусїди, оставляючи йому мізерні остатку—недоїдки. А тоді вже само житє скаже, з ким шукати союза, а кого обминати.

Коли Україна борола ся за автономію, то все московське громадянство співало пісню „единої, неделимої"; коли Україна проголосила федерацію, — Москва заговорила про автономію; колиж тепер Україна стала самостійною, — Москва говорить уже про федерацію. Значить, тільки через самостійність може Україна дійти до федерації. А з ким — покаже будучність, бо ще не всі народи самоопреділились; не самоопреділив ся ще і нарід великоруський.

М. Д—ський.

(„Наша Громада").

РУХ У ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

БРІДЖПОРТ, КОНН. Тов. „Українська Січ", від. 59, повідомляє своїх членів, що мітінг відбудеть ся в неділю, 15. вересня с. р., точно о годині 1-шій пополудни, під числом 108 Коссут стр. Кождий член повинен прийти на означений час, бо в 3-тій годині пополудни відбудеть ся посьвячене прапорів братства св. Петра і Павла в гали Соколів, то й наше товариство возьме участь в тім посьвяченю. Обовязком кождого члена є прийти і ленту з собою взяти. Тож ще раз прошу: зійдіть ся всі як один, щоб ми не повстидали ся, як пійдемо на галю. — Н. Ганич, предс.

ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 270, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячний мітінг відбудеть ся в неділю, 15. вересня, о годині 7.30 вечер, в гали звичайній, 1012 Newark Ave., Jersey City, N. J. Обовязком кождого члена явити ся на означений час, бо є важні справи до полагодженя. Кождий член повинен припровадити що найменьше одного нового члена. Українці і Українки зпоза нашого братства і У. Н. Союза повинні прийти і стати членами згаданої організації, бо се наш одинокий захист на чужині. Наше братство ухвалило приймати членів без вступного через три місяці. Тож користайте з нагоди. — К. Піддубчишин, предс.; В. Матвіас, секр.

ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ. Бр. св. Николая, від. 4. повідомляє своїх членів, що місячний мітінг відбудеть ся 14. вересня, о годині 7.30 вечер, в гали Укр. Нар. Дому, 72 Моріс стр. Обовязком кождого члена явити ся на означений час і вирівнати свої місячні вкладки. — П. Крайник, предс.; С. Глива, кас.; М. Смакула, секр.

ВОЄННІ ВІСТИ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on September 13, 1918 as required by the Act of October 6, 1917).

(Продовжене зі стор. 1-шої)

Ціле відшкодоване, яке Росія зобовязала ся заплатити Німеччині, виносить $1.125,000.000 (5 міліярдів марок), котра то сума має бути заплачена в половині золотом, а в половині банкнотами.

Першу рату відвезено з Москви до Берліна окремим поїздом під сильною сторожию. На границі відобрав її представник німецького державного банку.

Чехо-Словаки получили ся з військами ген. Семенова.

ТОКІО, 7. вересня. — Один офіцир з армії ген. Семенова доносить, що передна сторожа чесько-словацьких військ, оперуюча у західній Сибіри, дійшла до Оловяннoї, де получила ся з військами ген. Семенова.

Триста Німців і Мадярів заявило готовість піддати ся чеським і хінським військам.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІЙСКА ПРИБУЛИ ДО АРХАНҐЕЛЬСКА.

АРХАНҐЕЛЬСК, 4. вересня. — **Американські війска прибули зі Злучених Держав щасливо до Архангельска.** Богато американських жовнірів говорить вправно по російськи.

Переважна часть американських жовнірів, які висіли в Архангельску, походить з північних стейтів, де зима буває щодо строгости подібна як в Росії. Подорож була спокійна і тривала коротко. Жовніри мали всякі вигоди, лише ліста недужих на морську хоробу була значно велика.

Відозва премієра Чайковського.

АРХАНГЕЛЬСК, 31. вересня. — Премієр північно-російського правительства, Чайковський, оголосив отсей маніфест:

„В краях північної Росії скинено большевицьке ярмо. В порозумінню з аліянтами правительство північної Росії, не узначаючи берестейського договору, поставило собі за ціль прогнати Німців поза границі Росії і відбудовати нову, велику і неділиму Росію.

„Ідучи за покликом ліги відродження Росії, зложеної з представників всіх політичних партій з виїмкою крайніх, правительство північної Росії утворило ся з делегатів до установчих зборів, вибраних в північних російських губерніях, і з представників земств та міських дум.

„Адміністраційні і судейські власти вже привернені. Російська армія наново зорганізована на підставі карности. Аліянти дають нам поміч. В північній Росії проголошено мобілізацію. Бажаючи забезпечити дійсну свободу і демократичний режім, правительство північної Росії подало руки другим обласним правительствам, маючи яко остаточну ціль утворене одного правительства для цілої Росії, опертого на праві загального голосовання.

„Правительство північної Росії взиває всіх горожан горнути ся під прапор освободження вітчини, охорони здобутих вольностий і відродження Росії.

В НІМЕЧЧИНІ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on September 13, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Надіють ся великих змін в німецькім правительстві.

ЛОНДОН, 10. вересня. — Вісти з Амстердаму доносить, що в найблизшім часі в німецькім правительстві зайдуть радикальні зміни: **Місце канцлера на місце Гертлінґа обійме др. Сольф. а до кабінету війдуть соціяліст Шайдеман і провідник католицького центра, Ерцбергер.**

Коли би дійсно такі зміни зайшли, то се було би ознакою, що Німеччина розпічне мирову офензиву на широку скалю.

Всіх трох зачисляють до кляси людий умиркованих, які бачать конець війни в мирі при помочи переговорів. Шайдеман і Ерцбергер постійно обставали за умиркованою політикою і часто мусіли зводити боротьбу з мілітаристами.

В ФІНЛЯНДІЇ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on September 13, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Німецький князь годить ся приймити фінський престол.

ЛОНДОН, 11. вересня. — **Князь Фрідріх Карло Гессен згодив ся приймити фінську корону,** як се доносить иннишна телеграма з Копенгаген.

Князь відвідав Фінляндію і відбув ряд нарад з політичними провідниками в ріжних містах, через котрі переїздив.

Фінський сойм буде скликаний дня 26. вересня в ціли переведеня вибору короля.

В кождій українській хаті повинен находити ся Календар У. Н. Союза.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

Майнери хочуть більшої платні.

На зїзді в Скрентон, Па., 400 делегатів підписало резолюцію до президента Вілсона, в якій домагають ся підвишки платні. В резолюції говорить ся, що майнери не можуть виживити і удержувати своєї родини за платню, яку вони тепер побирають за свою працю. Говорить ся там, що майнери коли не дістануть підвишки платні, то покидають роботу і підуть до армії.

Позичка для Либерії.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on September 13, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Правительство Злучених Держав рішило позичити 5,000.000 долярів для либерійської републики, яка виповіла війну Німеччині. Се вже девята алїянтська держава, яка випозичає гроші у Злучених Державах.

Університет Вілсона у Франції.

Міська рада в Бордо, Франція, ухвалила одноголосно заснувати в місті університет в честь Вудрова Вілсона, президента Злучених Держав.

Найсильнїйша бездротна стація.

В Аннаполіс, Мериленд, побудовано нову бездротну стацію, яка є найсильнїйшою в цілім сьвіті. Стація належить до міністерства маринарки. Перші бездротні депеші відійшли до британійського, французького та італійського міністрів маринарки. Будова стації коштує 1,500.000 долярів. Будовано її через десять місяців. Вона може ловити і пересилати депеші на 4.000 миль.

З Ню Йорку.

Арештовано тут 21-літного Михайла Паневича, який мешкав під ч. 21 Лудлов улиці, під закидом нельояльности.

Компанія „Інтерборо Репід Транзіт" оповістила підвишку платні для своїх робітників. Підвишка виносить 20%. Вона відносить ся до 15.000 робітників, занятих компанією, і принесе компанії 2,500.000 долярів річного додаткового розходу. Робітникам в „Кар Еквінмент" департаменті підвишка числить ся від 18-го серпня, а иншим від 1-го вересня. Мотормени, які доси побирали 38 центів на годину, дістануть 50 центів, а кондуктори, які побирали 31 цент на годину, дістануть 43 центи. Подібна підвишка відносить ся до свічменів, гейтменів, агентів, товерменів, машиністів, ваєрменів, свіцерів, пейнтерів і инших.

Фера при 92-гій улици, яка курсувала між Мангатаном і Фултон евеню, Лонг Айленд Сіти, буде знесена по дни 28. вересня.

Поліційні власти арештували тут 42-літну панну Ванду Кітінгцер, телеграфічну операторку, якій закидають страшний злочин державної зради. На поліційній стації Ванда Кітінгцер признала ся, що вона перед війною крала телеграми, які правительство слало до фабрик амуніції в Ню Гейвен і Бріджпорт, Коннектікут, і передавала їх німецькому амбасадорови. Власти сподівають ся, що викрили гніздо німецьких шпигунів.

З Байон, Ню Джерзи.

В тутешній фабриці „Тайд Вотер Ойл Компани" наступила експльозія, наслідком чого одного робітника убито, вісьмох ранено, з про одного ще не знати. Убитим є Тома Рейли, зпід ч. 22 Вест 21 улиця; раненими є: Едвард Гілсон 570 евеню Сі, Ярема Ганнан 95 Вест 23 улиця, Едвард Норвуд 47 Вест 47 улиця, Гровер Овенс 920 Бродвей, Джеймс МекДоналд, Джан Вілсон, Едвард Дойл і Джан Свіней, всі в Байону. Пропав десь Джан Сімпсон.

Воздушна почта Ню Йорк-Шікаго.

Рух на воздушній лінії Ню Йорк-Шікаго вже почав ся. Один летун, на імя Макс Мілдер, перелетів уже літаком в обі сторони, везучи зі собою около 2.000 штук посилок. В дорозі з Ню Йорку до Шікаго літак стає два рази, раз в Лак Гейвен, Пенсильванія, а другий в Клівленд, Огайо. Перелетіти з Шікаго до Ню Йорку забрало 7 годин і 52 мінути часу.

СТАРОКРАЄВІ ВІСТИ.

Голубович і Жуковський перевезені до віленської вязниці.

КИЇВ, 10. серпня. — Бувшого українського премієра Голубовича і бувшого українського міністра війни Жуковського, засуджених на два роки тюрми, переведено з Києва до німецької вязниці у Вильні, на Литві.

Арештоване Винниченка.

Одеське „Вільне Життя" доносить, що з початком серпня 1918 року українські власти заарештували були Володимира Винниченка, бувшого премієра кабінету за часів Української Центральної Ради. З Канева, де він перебував на літнім відпочинку, приведено його до Києва і посаджено до вязниці. Арештовано його на донос, що він приготовляє плани для повалення правительства гетьмана Скоропадського. Слідство однак виказало, що донос був безпідставний і Винниченка випущено на волю.

Розлом в партії соціялістів-революціонерів.

КИЇВ, 2. серпня. — В українській партії соціялістів-революціонерів, яка в останніх днях істновання Української Центральної Ради захопила була на Україні всю владу у свої руки, наступив розлом. Партія розбила ся на дві групи, іменно на інтернаціонально-максималістичну і національно-мінімалістичну. До останньої групи перейшли всі видніщі члени партії.

Соціял-Демократична Робітнича Партія проти зелїзничого страйку.

Київська соціял-демократична „Робітнича Газета", в числі з 9. серпня 1918 року, доносить, що центральний екзекутивний комітет Української Соціял-Демократичної Робітничої Партії на своїм останнім засіданю напятнував зелїзничий страйк на Україні. Центральний екзекутивний комітет каже, що сей страйк є немудрим кроком зі сторони робітників, бо він доводить молоду українську державу до цілковитої руїни. Комітет зажадав, аби страйкери безпроволочно повернули до праці.

Закон для військових.

КИЇВ, 7. серпня. — Гетьман підписав закон, який каже, що військові особи не можуть брати активної участи при виборах до якихнебудь законодатних інституцій; не можуть належати до жадних товариств, комітетів або організацій політичного характеру, а також не сьміють брати участи в жадних політичних манифестаціях або демонстраціях.

Московський амбасадор.

Большевицьке правительство іменувало письменника Дерейнського московським амбасадором до Києва.

Вивінуване України.

КИЇВ, 5. серпня. — Українсько-московська мирова делегація обговорювала нині справу поділу довгів давної російської держави між области, які від неї відірвали ся. Український міністер торговлї Гутник заявив, що Україна може перебрати найбільше пяту часть всіх довгів колишньої російської імперії, в огляду на се, що вона становила пяту часть населення російської держави. По довгій і основній дискусії обі сторони згодили ся, щоби Україна перебрала на себе 20% всіх актив і пасив російської держави. Притім прийшло до обопільної угоди, що фінансова незалежність України числить ся від 1-го надолиста 1917 року. Дальше обі сторони згодили ся, щоби всі спірні питаня між Україною і Московщиною віддати до порішеня мировому трибуналови в Голяндії або в иншій нейтральній державі.

З Холмщини.

КРАКІВ, 10. серпня. — Підчас коли австрійський премієр Гусарек приобіцяв польському парляментарному клюбови ревізію берестейського мира, то німецькі окупаційні власти безпощадно нищать в Холмщині всьо, що лише остало ся не польським. Скоропис-Йолтуховський, український комісар, який сидить у Берестю, видає що дня відозви до населення, в яких взиває його до боротьби проти останків польонізації. В одній відозві говорить ся: „Підляшці! Стара українська Холмщина з Підляшем вертає назад до матірного краю, України. Прийшов конець Польщі на нашій земли. Скінчила ся всяка польська агітація. На мій розказ замкнено всі польські школи, а й костели позамикаю, коли буде треба. Ми нині є державою і з нами всі числить ся, бо за нами сила".

Народний університет в Києві удержавлено.

КИЇВ, 8. серпня. — Міністерський кабінет порішив удержавити Народний університет в Києві, ректором котрого є бувший президент бувшої Центральної Ради, проф. Михайло Грушевський. Сей університет буде мати чотири факультети. При новім університеті в Камінци, на Поділю, отворено вже дві катедри: історично-фільольогічну і математично-фізичну. Українська мова тут викладова.

Турецький амбасадор.

Турецький амбасадор Ахмед Ферід Бей і військовий аташе оберинт Еліб Бей прибули до Києва 10. серпня.

Фінський консуль.

Фінським консулем в Києві: др. Герман Гуммерус.

Міністер зелїзниць Бутенко наказав зелїзничим директорам виплатити пенсію за май і червень усім тим робітникам, які повернуть назад до праці.

Др. Кость Левицький веде опозицію проти Гусарека.

ВІДЕНЬ, 7. серпня. — „Нає Вінер Тагблят" доносить, що у Львові відбувають ся наради Українського Народного Комітету. Зїзд, вислухавши реферат посла д-ра Костя Левицького, бувшого президента українського парляментарного клюбу, а тепер президента Народного Комітету, одноголосно завізвав своїх парляментарних послів, аби вони рішучо перейшли до опозиції проти кабінету Гусарека і поборювали противо-український курс його політики. Зїзд домагаєть ся рішучо поділу Галичини і сотворення українського коронного краю в рамах австрійської державы.

Український Червоний Хрест.

В Києві покликано до житя централю українського Червоного Хреста.

Почта з Московщини.

В пятницю, 2-го серпня 1918 року, наспіла на Україну перша почта з Московщини, від часу, як Центральна Рада своїм третим універсалом з 20. надолиста 1917 року проголосила незалежність України.

Українське правительство задумало затягнути 500,000.000 карбованців домашньої позички.

Родзянкови не ведеть ся.

Лондон, 27. серпня. — З Києва через Берлін доносить, що Михайло Родзянко, бувший президент російської думи, опустив Донщину, бо між ним і тамошним правительством прийшло до непорозуміня. Він відїхав до Катеринодару, Кубань.

ЗАГАЛЬНІ ВІСТИ.

Розбір Австрії?

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on September 13, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Німецька „Франкфуртер Цайтунг" каже, що Німеччина не може згодити ся на жадні внутрішні реформи в Австрії, бо се означало би відтягнене Австрії від союза з Німеччиною. Ся газета каже, що тепер кождий австрійський Німець знає, що він бореть ся не за істноване Австрії, але за істноване Німеччини. Бо смерть Німеччини була би рівночасно смертию Австрії. Знова відтягнене Австрії від союза з Німеччиною було би смертельним ударом для Німеччини, якої Австрія є обороннім крилом. Німеччина скорше згодить ся на розбір Австрії і придїлене німецьких країв до Німеччини ніж на внутрішні реформи в Австрії.

Полекші для Польщі.

Німецькі окупаційні власти в Польщі — як доносить краківська телеграма з 4. серпня — задумали дозволити польському правительству навязати промислові договори з центральними державами, з Україною, з Московщиною і з невтральними державами.

Максим Горкий, редактор „Новой Жизни", задумав виїхати за границю, але большевицьке правительство здаєть ся не схоче видати йому паспорту.

Шукають за новою землею.

Пять членів наукової експедиції Вільгельмура Стефансона вибрало ся дальше на північ, аби шукати за новою землею. Експедиція подала ся в сторону Сибіри, де недалеко землі цариця Патрика сподіваєть ся робити досліди і пошукування за новою землею.

ДИТИНА РОДЖЕНА:

В неділю — буде здібна, статочна і працьовита.

В понеділок — буде характерна, здібна і поступова.

У вівторок — буде жива, але марнотратна, і скоро заключить супруже.

В середу — буде незносна і зарозуміла.

В четвер — буде енергічна, щира і в підприємстві добре буде їй поводити ся.

В пятницю — оригінальна, але необережна і буде мати часті прикрости в житю.

В суботу — буде дуже здібна до всяких винаходів і дуже працьовита.